ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠానదర్శనము

శ్రీ రామకృష్ణసోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది

మూల్యము : 4-00

ప రి చ య ము

అనుష్ఠానదర్శనమను ఈ గ్రంథమును ముద్రింపించి ప్రకటించిన చి॥ పాటూరు నాగభూషణం (M. A, D. H. M.) నాకు సోదరుఁడును గురువును అయిన కీ॥ శే॥ పాటూరు రామకృష్ణయ్యాగారి కుమారుడు. హైదరాబాదులో డాక్టరు జయసూర్యా గవర్నమెంటు హోమియోపతిక్ మెడికల్ కాలేజీలో ప్రిన్సుపాలుగా పనిచేయుచున్నారు.

హైదరాబాదులో అశోకనగరులోని 'క్షీరోదజ' ఈయన స్వగృహము. ఆస్తికుఁడు. పారమార్థిక చింతన గలవాఁడు. పెద్దలయందు గురుభావము గలవాఁడు. అమానిత్వాది గుణసంపన్నుఁడు.

తండ్రిగారి స్వవిరచితమైన వేదాంతపంచదశిసారసంగ్రహముమ, ముద్రింపించి ప్రకటించి వెలుగులోనికి తెచ్చి తనకుగల ఆధ్యాత్మిక చింతనాసక్తికిని, పితృభక్తికిని నిదర్శనముగా నిలిచిన ఉదాత్తగుణశోభితుఁడు.

ఈ చిరంజీవికి పరమేశ్వరుండు చిరకాలములోనే సత్సంతానమొసంగి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యముల ప్రసాదించునుగాక!

శ్రేయోభిలాషి,
గ్రంథకర్త.
25-9-1976.

అనుష్ఠాన దర్శనము

విషయ సూచిక

అనుష్ఠాన దర్శనము

పరిశోధనపత్రము (తప్పొప్పుల పట్టిక)

పేజీ	పద్యసంఖ్య	పాదము	తప్పు	ఒప్పు
1	3	1	చెడిపోప	చెడిపోవ
9	6	3	వరత	పరత
10	11	1	కొనియష్ఠా	కొనియనుష్ఠా
11	1	3	సరా	పరా
11	3	1	ధీమావస	ధీమానస
12	6	2	మనముందు	మనముంతు
12	8	4	దమరయంత	దమయంత
13	10	1	చిత్తంశొందె	చిత్తంబొందె
13	10	3	స్వస్థుఁడుగాదేని	స్వస్థుఁడుగాడేవి
17	1	4	బగతి	జగతి
53	33	1	భగకుంతు	భగవంతు
58	2	1	జ్ఞానమొక్కడె	జ్ఞానమొక్కటె
65	16	2	తానుగ	తానుగా
71	10	4	సాధకుటొందు	సాధకుఁడొందు
75	30	2	పనర్థకము	నవర్థకము
79	10	2	యాత్మసంస్థి	యాత్మసంస్థితికి
83	6	3	కాదుపిపాస	నాకుపిపాస
83	8	4	నేచు	నేను

ఓం.

అనుష్ఠాన దర్శనము

హృదయ నివేదనము

సదమలగుణగణ్యా
జానకీరమణ
హృదయపీఠమువీడి
కదలకుమోయి. 1

అజ్ఞానతమమున
న్నావరించినది
ప్రజ్ఞానఘనుఁడ! నే
పతితుండనైతి. 2

చెడిపోవనున్నది
చెనటినామనము
పెడదారిబట్టింది
విడిచి నీపదము. 3

కననైన, విననైన
మనసులో నిన్ను
అనుకొననైనను
మనసురాదోయి. 4

మోహాంధకారంబు
ముసిరెనామదిని
ఓ హృదయేశ్వరా!
యెందుంటివోయి. 5

వినికివేసారితి
విషయ వాంఛలను
అసిధారవ్రతమయ్యె
నవని నాబ్రతుకు 6

కనికరించుము స్వామి
కరుణాసముద్ర!
మనసులో మనసువై
మసలుము దేవ! 7

ఎదవీడి నీవెందు
యేఁగకుమయ్య
మదిజేరనున్నవి
మదమత్సరములు. 8

అలముకొన్నవి మది
మలినవాసనలు
తొలగించు మార్గంబు
దోపదు నేడు. 9

నలిననేత్రుఁడ! రమ్ము
నాదుచిత్తమున
వెలిగింపుమోయి నీ
వెలుగులో వెలుఁగు. 10

హృదయ పీఠమునందు
యున్నచో నీవు
ఎదకెల్ల వెలుగయి
ముదముగూర్చెదవు. 11

నీదగు తేజంబు
నిండినచోట
ఓ దయామయ! లేవు
మోదఖేదములు. 12

దేవ! నామది నీ వ
ధిష్ఠించువఱకు
భావింపనేరదు
భావము నిన్ను. 13

దూరంబు సేయకు
నే రమెంచినను
కారుణ్యమయదృష్టి
గావుమా తండ్రి! 14

నీవులేని మనంబు
నిగమగోచరుఁడ!
తావిలేని సుమంబు
కోవలోఁజేరు. 15

నీవున్నచో మది
నీదువిస్ఫూర్తి
భావంబులోపల
భాసించుచుండు. 16

భావింపనేరదు
పరము నామనము
భావవిదూర! భా
వమున నీవుండ. 17

మనసు నీచేతిలో
మసలినగాని
కనిపింప దీభవ
మునకు నంతంబు. 18

సర్వజ్ఞుఁడవు నీవు
సర్వేశ్వరుఁడవు
సర్వసముండవు
సర్వాంతరుఁడవు. 19

సర్వజగత్సృష్టి
సంహారములను
సర్వకారణ! నీవు
నిర్వహించెదవు. 20

నీదు శాసనమున
నిఖిలలోకములు
పాదుదప్పిచరింప
బడవు యెన్నఁడును. 21

ఇంద్రాదులకును బ్ర
హ్మాదులకైన
నీదు శాసనమును
కాదనరాదు. 22

ధీమనః ప్రాణముల్
దేహేంద్రియములు
నీ మహాశాసన
నియతిఁ జరించు, 23

సర్వభూతంబుల
స్వాంతంబులందు
సర్వేశ! నీవుండి
శాసింతువోయి. 24

సారవిహీన సం
సారముదాటు
నీరజాతాక్ష! నీ
నియతికావలయు, 25

శాసింపుమోయి యో
శాసనకర్త!
భాసింప నామనః
పంకేరుహంబు. 26

నిన్నుఁ జింతింపంగ
నీరూపుఁగనగ
సన్నుతశీల! నన్
శాసింపుమోయి. 27

నాది నేననెడియ
నాదియౌ భ్రమల
భేదించి నామనః
ఖేదమ్ము బాపు, 28

నిరతంబు నామది
నిలిచియో దేవ!
పరతత్త్వ సాధనా
పరుఁ జేయు నన్ను. 29

నేనె నీవయి నీవె
  నేనయి వెలుఁగ
జ్ఞాన ప్రబోధ మొ
  సంగుమో దేవ! 30

శ్రీనివాసుని మనో
  సీమవసించి
భానువంశజ! మనో
  వాంఛితమిమ్ము. 31

ఇదె శ్రీనివాసుని
  యీప్సితార్థంబు
హృదయ నియంత! నీ
  కిదె నివేదనము. 32

హృదయ నివేదనము సమాప్తము.
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

ఉపోద్ఘాతము

శ్రీరామచంద్రు నా
    శ్రితజనరతు
కారుణ్యానిధిని శ్రీ
    కరుమదిదలఁచి. 1

సర్వజ్ఞు శంకరు
    సంస్మరించిమది
నిర్విఘ్నముగ కృతి
    నెరవేఱుకొఱకు. 2

శ్రీరామకృష్ణుని
    చిదుపదేశకుని
సూరిజనస్తుత్యు
    సోదరుఁ దలఁచి. 3

వైదికాచార సం
    పన్నులకఖిల
వేదాంతవిదులకు
    వినతులొనర్చి. 4

తత్త్వదర్శనమందు
తత్త్వార్థికోటకు
తత్త్వమెల్లను జెప్పి
తత్‌జ్ఞులు మెచ్చ. 5

ఆస్తికత్వంబు స
దాచారపరత
శాస్త్ర విశ్వాసంబు
సద్ధర్మనిరతి. 6

ఆచార్య గురుదేవ
తాతిథిపూజ
లాచరించుటగల
యట్టి యార్యునకు. 7

సాధనకోటకను
స్థాన దర్శనము
సాధనానుష్ఠాన
బోధరూపకము. 8

విరచింతునేడు వి
వేకులకిదియ
పరవస్తు సిద్ధికి
బాటయౌనరయ. 9

మునుముందు తత్త్వ ద
ర్శనమందు బుద్ధి
గొనిపి తత్త్వంబును
మనసులో నిలిపి. 10

కొనియష్ఠాన ద
ర్శనము నూతగను
మనసును తత్త్వసా
ధనలతో నింపి. 11

విసువకనుష్ఠింప
వివిధ సాధనల
వసదృశమైన బ్ర
హ్మాను భూతియగు. 12

సాధకుఁడీ రహ
స్యం బెంచి; మదిని
బోధసాధనలచే
బూరింపవలయు. 13

తత్త్వజిజ్ఞాసువుల్
దర్శనద్వయిని
తత్త్వానుభూతికై
తలఁదాల్తురిగాక. 14

ఓం.

అనుష్ఠాన దర్శనము

1 విజ్ఞాన విష్ఠాప్రకరణము

ఇంద్రియేచ్ఛలనున్న
నెవ్వానికైన
ధీంద్రియంబులు పరా
ధీనములగును. 1

ధీమనంబులు పరా
ధీనములైన
నే మనుజుండైన
నిడుమలబొందు. 2

ధీమానసముల కిం
ద్రియములకెన్న
నేమాత్రమును స్వేచ్ఛ
నివ్వంగరాదు. 3

కామరోషాదులు
గల మానవునకు
ధీమానసములు స్వా
ధీనముల్ గావు. 4

మనసు స్వస్థతఁదప్పు
మమతలంజిక్కు
మనుజుఁ డింద్రియముల
మరలింపకున్న. 5

మమత లెచ్చటనుండు
మనముందునచట
మమతలడంగిన
మనసుస్వస్థమగు. 6

మనమింద్రియేచ్ఛల
అనకుండెనేని
మనసు స్వస్థతనుండు
మమతలడఁగు. 7

తలఁపులు మదినుండి
దొలగింపఁబడిన
దొలఁగును నింద్రియే
చ్ఛలు దమరయంత. 8

మనసు స్వస్థతమన్న
మనుజుఁడొక్కండె
తనకలరూపును
గననర్హుఁడగును. 9

స్వస్థచిత్తంబొందె
సౌఖ్యదాయకము
స్వస్థుఁడుగాదేని
సౌఖ్యంబులేదు. 10

చిత్తంపు స్వాస్థ్యంబు
చెడకుండ బుధుఁడు
చిత్తసంరక్షణ
సేయంగవలయు. 11

జ్ఞాననిష్ఠనుదీవి
శ్రీనివాసుండు
మానవులందఱి
మంచికై పలికె. 12

విజ్ఞాననిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము.

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

2. వివేక నిష్ఠా ప్రకరణము

తన్ను గెల్చుకొనుట
కన్న నెన్నంగ
మిన్నయౌ కార్యంబు
మేదినిలేదు. 1

పంచేంద్రియమ్ముల
వంచింపఁబడక
సంచరించుటయొండె
సరియైనదారి. 2

ఆత్మోద్ధరణ మార్గ
మఘము విజ్ఞాన
మాత్మవేత్తలలోన
నదిప్రకాశించు. 3

కర్మలబుద్ధి వి
నిర్మలమ్మగును
ధర్మబద్ధంబైన
తనకు లోబడును. 4

సర్వభూతములను
సమదృష్టిజూడ
సర్వేశ్వరుడు మెచ్చు
సమకూర్చు శుభము. 5

ఈశ్వరుండీలేని
దెద్దియు లేదు
శాశ్వతానంద ప్ర
సాదకుఁడతఁడు, 6

ఉల్లమందున భక్తి
యును నార్జవంబు
యుల్లసిల్లిన నీశుఁ
డుండు నచ్చోట. 7

ఆర్జవభక్తుల
యందే యొకటి; వి
వర్జితమైన నీ
శ్వరుఁడుగన్పడఁడు. 8

సాకల్యముగ దృష్టి
సారించి వెదుక
నేకాంత భక్తున
కీశుండుదొఱకు. 9

దేవతార్చన; మను
దినము సేయఁగ
భావ మీశ్వరునకు
పరతంత్రమగును. 10

పురుష ప్రయత్నంబు
పరమేశు కృపయును
పరిపూర్ణమైననే
బంధమ్ముదొలఁగు. 11

ఇది వివేకము; నిష్ఠ
హృదయ భద్రతకు
సుధయని శ్రీనివా
సుఁడు చెప్పెదీని. 12

వివేక నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము.

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది.

ఓం.

అనుష్ఠాన దర్శనము

3. అకర్తృత్వనిష్ఠా ప్రకరణము

సర్వభూతములకు
శాసకుండొకఁడు
సర్వాంతరుండయి
బగతిలోఁగలఁడు. 1

శాసన బద్ధమీ
సర్వ; మీశుఁడు
శాసించి నట్టుల
శాసించుచుండు. 2

నరులు సేయంగనె
వ్వరు? నీశునాజ్ఞ
జరుగుచు నుండు వి
శ్వమున సర్వంబు. 3

వినుము; కుఠారపా
ణి నిబోలునీశు
డనయమ్మును కుఠార
మును బోలునరుఁడు. 4

పురుష పుంగవునకు
పరశువు మాడ్కి
నరుఁడు సాధనమగు
పరమేశ్వరునకు. 5

పరశువుంబట్టిన
పురుషునియట్లు
పరమేశ్వరుఁడె కర్త
నరుఁడుగాఁడెన్న. 6

కర్త నేననుకొన్న
గలుగు క్లేశంబు
కర్త యీశ్వరుఁడని
కనుగొన్న తొలఁగు. 7

మానసిక క్లేశ
మాలిన్యమతుల
కీనిష్ఠ తగునవె
శ్రీనివాసుండు. 8

అకర్తృత్వ నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

4. భావనిష్ఠా ప్రకరణము

మనమున సంకల్ప
మును వికల్పంబు
తనయంత దోచును
తనయంత నడఁగు. 1

జలబుద్బుదములట్లు
జనియించి యడఁగు
తలఁపు లీశప్రేరి
తము లస్థిరములు. 2

తలఁపుల తనవిగా
తలపోసెనేని
కలుగు క్లేశములుని
ర్మలునకునైన. 3

భావాస్థిరత్వంబు
భావించి నరుఁడు
భావములకు పర
వశుఁడు గారాదు. 4

జనియింప; నశియింప
సంకల్ప వితతి
మనుజుఁడు తనదిగా
దనిద్రోయనగును. 5

తలపుల కెల్లను
దాసీన బుద్ధి
తొలఁగి చరించుటే
దొడ్డతనంబు. 6

తలఁపు లుత్పన్న మౌ
స్థలమున దృష్టి
నిలిపిన; తలఁపుల
కలియదు మనసు. 7

తలఁపులం జిక్కక
మెలఁగెడి నరుఁడు
కలతఁ జెందఁడు క్లేశ
ములఁబొందఁ డెపుడు. 8

భావా స్థిరత్వంబు
భావించు కొఱకు
భావనిష్ఠను శ్రీని
వాసుఁడు బలికె. 9

భావనిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

5. శాంతి నిష్ఠాప్రకరణము

ఎయ్యది కానున్న
దయ్యదెట్టులను
నయ్యాయి వేళల
నయితీరు నిజము. 1

వినుపు రాకృత కర్మ
మున గల్గు ఫలము
లను నెట్టు దప్పించు
కొనలేడు నరుఁడు 2

తొలిమేని కర్మల
ఫలము లీమేన
గలుఁగుచు నుండును
క్రమము దప్పకను. 3

వలయు నన్నను రావు
వలదన్న బోవు
ఇలలోన సుఖదుఃఖ
ములు వేరికైన. 4

సమయమైనను చెట్లు
సుమఫల శోభి
తములైన యటుతమం
తనె వచ్చు నవియ. 5

గడువంగరా నట్టి
కర్మఫలంబు
గుడువక తప్పదు
కోవిదుకైన. 6

తనచేతగానట్టి
పనికినై నరుఁడు
మనమున గుందిన
మంచి లేదందు. 7

వగపున శోషించు
వపువును మనము
వగపులేమి మనంబు
వపువు శోభించు. 8

ఈశునా దేశంబు
నెవఁడు తప్పింప
ఈశునాజ్ఞను ధిక్క
రించువాఁడెవఁడు. 9

వ్యవహార్తనని నరు
వ్యవహారమున్న
వ్యవహార కర్త యీ
శ్వరుఁడు నిక్కంబు. 10

కానున్న దెట్టులు
కాకమానదను
జ్ఞానమున్న నరుండు
జంక డెన్నఁడును. 11

యేది యెట్టులనైన
నేమికానున్న
మోద భేదములలో
మునుగఁడు బుధుఁడు. 12

శాంతి మంతుండగు
సమదర్శనుండు
స్వాంతమాతనిద్రప
శాంతమైయుండు. 13

పరమ రహస్య మీ
ప్రాజ్ఞుల పల్కు
పురుషుండు యెదలోన
బొడిపి గుప్తముగ. 14

కలిమిలేములలోన
కష్ట సుఖముల
కలతనొందకనున్న
దొలఁగు క్లేశములు. 15

చిత్త వైకల్యంబు
చేగుందు నరుని
చిత్తశాంతికిఁ జెప్పె
శ్రీనివాసుఁ డిటు. 16

శాంతినిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

6. తృప్తి నిష్ఠాప్రకరణము

ఆశాపరుని దుఃఖ
మావరించెడిని
ఆశావిముక్తుని
కబ్బు సౌఖ్యంబు. 1

కోరికలకు కడు
దూరమైయున్న
నేరదాతనిచెంత
జేర దుఃఖంబు. 2

వినుపురుషారంభ
ముననె కోరికలు
తన కనుకూలమౌ
నమకొనఁదగదు. 3

చేరకయుండంగ
జేటు విత్తములు
చేరగాబోలియు; వి
ధియధీనములవి. 4

నలినగర్భునకైన
నలినాక్షుకైన
తలవ్రాత దప్పింపఁ
గలవాఁడు లేడు. 5

జరుగనున్న దియెట్లు
జరిగి యేతీరు;
పరితపించెడివాని
ప్రజ్ఞనాశమగు. 6

దైవమే గతినిచ్చు
దానఁబోదునని
భావమందున నెంచు
వాఁడె ప్రాజ్ఞుండు. 7

దొరకున్న పొందుచు
దొరకకున్న
దురపిల్లకుండ; ని
ర్భరుఁడౌట యొప్పు. 8

ఉన్నను లేకున్న
నున్నపోలికను
యున్న మానవునకు
నొదవు సంతృప్తి. 9

అనుపమమగు సుఖం
బును గూర్చునట్టి
ఘననిష్ఠ శ్రీనివా
సుని వాక్కుయిద్ది. 10

తృప్తి నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

అనుష్ఠానదర్శనము

7. విషయావైతృష్ణ్య విష్ఠాప్రకరణము

అర్థముల్ దుఃఖదో
　　పాకరంబులవి
వ్యర్థముల్ నరునకు
　　వ్యసనహేతువులు. 1

ఏమిటికై నాశ
　　లేమి జేసిబుధుఁ
డేమిటదుఃఖంబు
　　నెఱుఁగఁ డెన్నఁడును. 2

కామభోగంబుల
　　గలుగదు మేలు
క్షేమంకరపథంబు
　　జేర్ప నేరవవి. 3

కామంబులు దొలంగ
　　గలిగెడి సుఖము
కామభోగంబుల
　　గలుగ దెన్నటికి. 4

మునులు కాయలు నాకు
లును గాలి నీరు
యనుభవించుట తెలి
యమిచేతనగునె? ౫

వెతలఁగూర్చెడివని
విషయకాంతలను
మతిమంతులగు బుధుల్
మది జేరనీరు. ౬

విషయములు జొరంగ
వెరవివ్వ మనసు
విషయభారమ్ముచే
విశ్రాంతిగనదు. ౭

మనసుకు భారమై
కనుపించువాని
కొనసాగనివ్వమి
మనసు తేలికగు. ౮

మనమునకు సుఖంబు
వొనగూడగోరు
జను డింద్రియార్థంబు
లను జేరజనదు. ౯

విషయతృష్ణను ద్రుంప
వెతలుండవన్న
ఋషివాక్కులనుబల్కె
శ్రీనివాసుఁడిటు. 20

విషయవైతృష్ణ్య నిష్ఠాప్రకరణము
సమాప్తము.

శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం తత్సత్.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

8 కర్మనిష్ఠాప్రకరణము

చిత్తవిక్షేపంబు
  జెడుటఁగర్మలను
చిత్తశుద్ధికిఁ గర్మ
  సేయఁగవలయు. 1

కర్మలనఁగ లౌకి
  కంబులుగావు
కర్మశబ్దము వైది
  కముల కన్వయము. 2

జనకాది పూర్వులు
  గనిరి సంసిద్ధి
చనికర్మ మార్గమం
  దున పూర్వులట్లు, 3

విధివిహితంబుల
  విడువక సేయ
మది విశుద్ధతనొందు
  మలినమ్ముఁబాయు. 4

స్నాన సంధ్యా ద్యను
ష్ఠానాదికమున
మానసమ్మునుబాయు
మలినవాసనలు. 5

క్రమబద్ధములునగు
కాయవాఙ్మన
సములఁగర్మలసేయ
సత్ఫలమబ్బు. 6

కర్మకు నియమంబు
ఘనతరాంగంబు
మర్మమియ్యది దీని
మరువంగరాదు. 7

సత్య శౌచాహింస
శమదమ తపము
లత్యంత ముఖ్యంబు
లన్నికర్మలకు; 8

కర్మాధికారంబు
గలుగు శౌచమున
కర్మకు శౌచమే
ఘనతవొసంగు. 9

శౌచము వైదికా
చారమూలంబు
శౌచమునకు సదా
చారమర్ధంబు. 10

శాస్త్రోక్తముగ సదా
చారము నడప
శాస్త్రబద్ధున కది
సచ్ఛీల మొసఁగు. 11

భగవదర్థము జేయ
బడు కర్మకన్యా
మగు కర్మసంస్మృతి
కగు వంకురంబు. 12

ఈశ్వరార్థము కర్మ
నీడేర్చుటొకటె
శాశ్వతముక్తికి
సరియైన దారి. 13

చేయించు వాఁడీశు
డేయని నమ్మి
చేయ; కర్మఫలంబు
జెందదు నరుని 14

కర్మనిష్ఠనుగల
మర్మమెఱింగి
కర్మల సేయంగ
గలుగు సత్ఫలము. 15

శ్రీనివాసుఁడు రచిం
చిన కర్మనిష్ఠ
మాననీయము మనో
మలినహారంబు. 16

కర్మనిష్ఠాప్రకరణము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది
ఓం తత్సత్.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

9. సాధు నిష్ఠాప్రకరణము

మనసు వ్యాపికముల్
మంచి చెడ్డలకు
మనుజుని జీవిత
మున సాధనములు. 1

ఇచ్ఛ జరించెడి
యింద్రియాదికము
రచ్చకెక్కించి ప్ర
రాభూతు జేయు, 2

విచ్చలవిడి జన
నిచ్చిన మనసు
మచ్చునకైనను
మాటను వినదు. 3

మనసు వ్యాపికముల్
మనుజుని మాట
వినకున్న నతనికెం
దును లేదు సుఖము. 4

ఇంద్రియ మనముల
నిచ్చబోనీక
బంధించు వాఁడొందు
పరమ సుఖంబు. 5

వలయు నింద్రియ మనో
వ్యాప్తి నిగ్రహము
ఇలలోన గల మాన
వులకు నందఱకు. 6

సచ్చరిత్రమునందు
సాఁగిన మదిని
మచ్చిక పరు పంగ
వచ్చును బుధుఁడు. 7

శాస్త్రబద్ధంబైన
సాధు జీవితమె
శాస్త్రకర్తల మేటి
సచ్చరిత్రంబు. 8

చేటొనగూర్చు వ్యా
ప్తి కేచ్ఛలంచు
కోటివ్వరవి రొంద
డొర సాధుజనము. 9

విధిగ పాటింపంగ
విధి నిషేధముల
వదుపులోనికి వచ్చు
నారింద్రియములు. 10

శాస్త్ర విశ్వాసంబు
సజ్జన సేవ
శాస్త్ర నియమములు
సత్పథాంగములు. 11

శాస్త్రమొక్కటెనరు
శాసింపనేర్చు
శాస్త్రబద్ధునకుండు
శాసనభయము. 12

భయమున్న నరునకే
నియమమబ్బెడిని
నియమబద్ధునకిల
నిలుచును నిష్ఠ. 13

సాధుజీవితమును
సరిదిద్ద నేర్చు
సాధనలెల్లను
శాస్త్రమందుండు. 14

శాస్త్రసంగతినున్న
సాధు పుంగవుఁడు
శాస్త్రబద్ధంబుగా
జరుపు జీవితము. 15

సాధు జీవితమున
సత్త్వంబు; సత్త్వ
సాధనమున గల్గు
శమ దమాదులును. 16

శమదమములు శుద్ధ
సత్త్వసారంబు
శమియించు చిత్తదో
షంబు లీరెంట. 17

శుద్ధ సత్త్వమున; వి
శుద్ధమైయున్న
బుద్ధి రాగాదుల
బద్ధముగాదు. 18

చిత్తదోషములు; న
శించిన సాధు
సత్తము బుద్ధిప్ర
శాంతమై యొప్పు. 19

శాంతిమంతుండైన
సాధు పుంగవుని
స్వాంతమాతనికి వ
శంబయి యుండు. 20

స్వాంతము వశమైన
సాధు పుంగవుండు
స్వాతంత్ర్య వీధిలో
సాగిపోనేర్చు. 21

సాధు జీవిత మిటు
స్వాతంత్ర్య వీధి
బోధ సాధనముగా
బొదలుట జేసి. 22

రెచ్చిన మనమును
మచ్చిక పరుప
సచ్చరిత్రులు సేయు
సాధు నిష్ఠలను. 23

పరతత్త్వ సాధనా
పరులకై కోరి
పరమార్థమిటు శ్రీని
వాసుండు బలికె. 24

సాధునిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

10. సన్నిష్ఠా ప్రకరణము

అదుపు దప్పిన బుద్ధి
చెదరి పోకుండ
నదను తప్పకముందె
యఃరికట్టవలయు. 1

మనసును నరికట్ట
మునుకొను బుధుఁడు
మనసుపై పెత్తనం
బును జేయనొప్పు. 2

తన పెత్తనము క్రింద
మనముండునటుల
ననునయమున దాని
జను; మందలింప 3

మనసు వ్యాపికముల్
జనినట్టు జనుచె
మనసు నీయదు పున
జనని కారణము 4

గంధరసాదుల
కాంక్షయే మనసు
నింద్రియంబులవెంట
నేగంగఁజేయు. 5

వెలివిషయంబులఁ
దొలఁగనాసక్తి
వలబడ్డశిశునమ్ము
వలెజిక్కు మనసు. 6

మనమరిగెడి తెఱం
గును గుఱుతింప
మనమదియున్నచో
టుననెయడంగు. 7

మానసమా! విని
ర్మలముగనుండ
నౌనని గద్దింప
నదివిశుద్ధమగు. 8

మనమున సంకల్ప
మును వికల్పంబు
జనియింప; నదలింప
మనముట్టైనిలుచు. 9

మనమునట్టైనిల్పి
చననీయకున్న
తనకుఁదానై లోఁబ
డును నరునకది. 10

మనసెట్టులైనను
తనకులోఁబడిన
మనుజుండు జననేర్చు
మంచిమార్గమున. 11

అదుపుదప్పినబుద్ధి
నదుపులోఁ బెట్టి
సదమల పథముగా
సన్నిష్ఠనిట్లు. 12

శ్రీనివాసుఁడు జెప్పె
చిత్తోపరతికి
మాన్యచరిత్రుల
మహిత మార్గమిది. 13

సన్నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

11. మనోనిష్ఠా ప్రకరణము

కలరారు గురుశత్రు
వులు డెందమందు
తలఁపులఁగలుషి త
మ్ముగఁ జేయుఖలులు. 1

అరి వర్గమున్నంత
వఱకంతరంగ
మరుగనేరదు సరి
యైన మార్గమున. 2

విడదీసి ప్రజ్ఞను
పెడత్రోవ బెట్ట
కడునేర్పుగలవి యీ
కామాదులెన్న. 3

కామంబు క్రోధంబు
గలవాని మనము
క్షేమంకర పథంబు
జేరదెన్నటికి. 4

చెడుదారి జనుచున్న
చిత్తముఁ ష్క్రరున
కిడులోభ మోహముల్
కడునిండు దనము 5

మదమత్సరమ్ములు
మదిబాడుకొన్న
చెదరిపోయినబుద్ధి
స్థిమితంబు గనదు. 6

దాదిదప్పి చరింప
దలపడ్డమనము
నేరదు సరియైన
దారిలో జనగ. 7

మనసును పెడదారి
ననుపు కామాదు
లను దూపుమాపంగ
మనసు స్వస్థమగు, 8

సంకల్పమును విస
ర్జన సేయ కామ
మంకురింపదు మది
నడఁగుతనంత. 9

పరుఁదోషములెన్న
ప్రభవించు క్రోధ
మరయ క్షమాయుక్తి
నదియును బోలియు. 10

భూతాస్థిరత్వంబు
బొడగన్న విబుధు
పూతమానసమున
బోలియు మోహంబు. 11

ఆవహిల్లును మోహ
మజ్ఞానమునను
భావమధర్మంబు
బాయనదిజెడు. 12

ఘనుఁడనే ననుకొన్న
గలుగు మదంబు
ఘనతయ స్థిరమని
గనుగొన్నఁ దొలఁగు. 13

మనసు సత్త్వముగ మి
మాత్సర్యమొదవు
జనితమయ్యును నది
సాధుసేవఁజెడు. 14

కామాదులను ద్రుంప
గలిగినవాఁడు
క్షేమంకర పథంబు
జేరగా నేర్చు. 15

అరి వర్గమును ద్రుంచు
పరమరహస్య
మెఱిఁగి వర్తించిన
మరిలేదు భయము. 16

తలఁపులలోపల
తలదూర్చకుండ
మెలఁగ; కామాదుల
గలుగు విముక్తి. 17

డెందమందీ వైరు
లుండచోటివ్వ
కుండుటొక్కటె యుత్త
మోత్తమ పథము. 18

ఇది శ్రీనివాసుండు
యెఱిఁగి చెప్పినది
పదిలమైన పథంబు
వరమనోనిష్ఠ. 19

మనోనిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

12. దైవ నిష్ఠాప్రకరణము

జనవిభుండుండని
జనపదమట్లు
గనుపట్టు దీసృష్టి
క్రమవిరుద్ధముగ. 1

జనవిభుఁడున్న రా
జ్యంబునఁబోలి
గననౌను బ్రహ్మాండ
మున నియమంబు. 2

క్రమసూత్ర బద్ధమై
గన్పట్టు నీ; ని
యమము నేర్పరచు ని
యామకుఁడెవఁడు! 3

సృష్టి నియమమును
స్థితినియమమ్ము
స్రష్టనురూపింప
జాలుహేతువులు. 4

శాసించు వాఁడు శా
సనము లేకున్న
భాసింప నేర్చునే
బ్రహ్మాండమిట్లు, 5

అనిబుద్ధి తోడ ని
యంతను వెదకి
గనలేక; ధ్యానయో
గంబున నిల్చి. 6

తనగుణములు గప్ప
గనరానిదాని
గనిరి; దేవాత్మ శ
క్తిని పూర్వమునులు. 7

దేవాత్మ శక్తియే
దేవుని మాయ
ఈ విశ్వసృష్టికి
నిదియె కారణము. 8

మాయతో గూడంగ
మాయికుఁడనుచు
సేయంగబడె నామ
ధేయ మీతనికి. 9

మాయికుఁడే తన
మాయచే సృష్టి
చేయించి తానందు
జేరెపాలింప. 10

క్రమముదప్పని నియ
మమ్ము నేర్పరచి
క్రమమున సృష్టికా
ర్యము జేసె నితఁడు, 11

సూర్యచంద్రగ్రహ
తారలీశ్వరుని
కార్యములోనివి
కర్తయీశుండు, 12

సర్వభూత వ్యవ
హారజ్ఞుఁడగుట
సర్వేశ్వరుం డొప్పు
సర్వజ్ఞుఁడనగ. 13

సత్యసంకల్పుండు
సత్యకాముండు
సత్య స్వరూపుఁ డీ
సర్వేశ్వరుండె. 14

ఇతఁడెయంతర్యామి
యితఁడెనియంత
సతతమీతఁడె జీవ
తతికిఁ బ్రేరకుఁడు. 15

జననంబు మరణంబు
సర్వేశునియమ
మునకులోబడి భూత
ములకుఁ బ్రాప్తించు. 16

మెలకువ నిద్దుర
కలల నీశుండు
గలిగించుచుండు జీ
వులకు నెల్లపుడు. 17

బుద్ధిలోపలనుండి
బుద్ధిని లేపి
బుద్ధికి నీశుండు
బోధను గఱపు. 18

మనసులోపలనుండి
మదిని బ్రేరించి
మనసున కీశుండు
పనిని గల్పించు. 19

ప్రాణనాది క్రియలఁ
బరమేశునాజ్ఞ
ప్రాణమయంబు; బ్ర
వర్తించుచుండు. 20

అన్నమయంబు నం
దున్న యీశుండు
అన్నకార్యంబుల
నన్ని జేయించు 21

హృద్దేశముననున్న
యీశునాదేశ
మెద్దియో యదె జీవుఁ
డీ డేర్పనేర్చు. 22

ఇచ్ఛయ నిచ్ఛప
రేచ్ఛల ఫలము
వచ్చు జీవులకు దై
వ ప్రేరణమున. 23

దైవనిర్ణయముకు
దప్పింపనోప
డీవసుంధర నెవ్వ
డెట్టివాఁడైన. 2

కదలదు మెదలదు
కడకు చీమైన
హృదయనియంత తా
నిడకున్న నాజ్ఞ. 25

ఇక్కట్టులను బాప
మక్కువగూర్ప
నిక్కముగా నీశుఁ
డొక్కడే కర్త. 26

జీవుల నుద్ధరిం
చెడి మార్గమొక్క
దేవుఁ డెఱుంగును
దెలియ లేఱోరులు. 27

ఏకాలమున కెయ్యె
దెట్టులజరుగు
నా కాల కార్యము
లాయీశుఁడెఱుగు. 28

మాయా విమోహిత
మానవుం డెపుడు
మాయావి నెఱుఁగఁడు
మాయ నెఱుఁగఁడు. 29

మమతయహంకృతుల్
మాయచే గలుగ
కుమతియౌ నరుడంత
గ్రుంకు మోహమున. 30

దైవభీతి యొకటె
ధర్మ బీజంబు
దైవభక్తియె మాయ
దాటసాధనము. 31

దైవశాసనము నౌ
దల దాల్చి బుధుఁడు
జీవింపనగుతోడి
జీవులఁగూడి. 32

భగవంతుఁడన్నవో
భయభక్తు లెవని
కగునగ్గలం బతం
డగు కృతార్థుండు. 33

మాయ ధొలంగిన
మనుజుఁ డీశ్వరుని
మాయగా జగమును
మదిని భావించు 34

మాయా వినర్శించు
మార్గ మొక్కటియె
మాయా విముక్తికి
మహిత మార్గంబు. 35

మాయికు నర్పించు
మనుజు సన్నిధికి
డాయంగ నేరదు
మాయ యెన్నఁడును. 36

మనసు సమర్పించి
మమతల విడిచి
మనుజుఁ డీశుని గొల్వ
మును కొనవలయు. 37

ఎవని నీశుఁడనుగ్ర
హింప నెంచెడినొ
అవని నాతనికాతఁ
డగు రక్షకుండు 38

ఏ యవస్థను జీవి
కెయ్యది వలయు
నాయవస్థను దాని
నతఁడె యొసంగు. 39

ఎవ్వఁడంతర్యామి
యీ విశ్వమునకు
నవ్విభునకు విశ్వ
మగు శరీరంబు. 40

ఈ విశ్వమునగల
యే వస్తువైన
నా విశ్వమూర్తికి
నవయవంబయగు 41

ఏ పదార్థమునైన
నీశ్వరబుద్ధి
తో పూజసేయ సం
తుష్టుఁడౌ నతఁడు 42

దేవుని పేర ప్ర
తీకమునుంచి
సేవింపనీశుండు
సేవలందుకొను 43

ఖగమృగ పశుజంతు
నగనరతరుల
నగపడు నీశ్వరుం
డర్చనసేయ 44

పిలిచిన పిలుపెల్ల
వినునీశ్వరుండు
పిలుపు నిజంబైన
పలుకునతండు 45

కరమహం వృత్తికా
కరుడయియున్న
పలుకీశ్వరుఁడు వాని
మొర వినబోడు 46

ఆ కొన్న శిశు వెట్లు
లమ్మకై యేడ్చు
నా కై వడిసి నెవ్వఁ
డార్తుఁడై యీశు 47

సందర్శనాపేక్ష
నొందునాభక్తుఁ
సందేహ మెడల నీ
శ్వరుఁడు గన్పట్టు. 48

విశ్వశరీరుఁడా
విశ్వేశ్వరునకు
విశ్వాసపాత్రుఁడై
వెలయు భక్తునకు. 49

శాశ్వతమగు శాంతి
సౌభాగ్యములను
ఈశ్వరుండిడ సంశ
యింపఁడు నిజము 50

ఎవని సంరక్షింప
నీశుండుదలఁచు
నవని నాతనిభార
మతఁడువహించు. 51

భగవదనుగ్రహ
ప్రాప్తికై నరుఁడు
జగదీశు నర్చింప
దగు బుద్ధివాఁడమ, 52

మానసమున నెంచి
జానకీరమణు
శ్రీనివాసుఁడు రచిం
చెను; దైవనిష్ఠ. 53

దైవనిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

13. పరమార్థ నిష్ఠాప్రకరణము

వైదికధర్మంబు
భక్తియు దపము
సాధనంబులు నాల్గు
సాధనలకును. 1

జ్ఞానమొక్కఁడె మోక్ష
సాధనంబరయ
దాని కాచార్యుండు
తగిన సాధనము. 2

శ్రుతులు బోధించెడి
హితబోధవిన్న
మతిమంతుఁడే మోక్ష
మార్గముద్రొక్కు. 3

విసివి విరక్తుఁడై
వెదకినగాని
పసలేని సంసృతి
కొసగానరాదు. 4

ప్రవిమల వైరాగ్య
ప్రాభవంబొందె
భవసాగరముదాట
భటువైననావ. 5

నావను నడిపించు
నావికునట్లు
భావింప మోక్షేచ్ఛ
భవముదాటించు. 6

ఘనతరమగు వివే
కము త్రోవజూప
జననేర్చు నౌక ప్ర
శస్త మార్గమున. 7

సాధనంబులు నాల్గు
సమకూడినపుడె
వేదాంత వినువీధి
విహరించుబుధుఁడు. 8

శమదమంబులతోడి
శ్రవణాదికంబు
క్రమము దప్పక సేయ
కలుగు జ్ఞానంబు. 9

ప్రారబ్ధమునకు; శ
రీర మర్పించి
యారంభ శూన్యుఁడై
యలరు బుధుండు, 10

జీవభావంబు న
శించిననాడు
భావమందీశుండు
బ్రహ్మమై వెలుఁగు 11

సమయ ననాత్మ భా
వము వఠానసమున
శమియించు భేద భా
వములు తమంత. 12

జీవేశ్వరులు మాయ
చేత కల్పితులు
జీవుఁడు నిజమైన
దేవుఁడు నిజము, 13

జీవభావంబు; న
శించెడివఱకు
భావమందీశును
పాసింపవలయు, 14

ఈశుని కృపలేక
నెవ్వండును భవ
పాశవిముక్తిని
బడయంగలేడు. 15

పరమార్థమిది; శ్రీని
వాసుఁడీ నిష్ఠ
పరతత్త్వ సాధనా
పరులకై బలికె, 16

పరమార్థ నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

14. తత్త్వనిష్ఠా ప్రకరణము

పంచభూత వికార
మెంచగా తనువు
వంచింపఁబడి నరుఁ
డెంచుతా నెయని, 1

సారథ్య మొనరించుఁ
సత్త్వాదికంబు
కార్యనిర్ణయమున
కరణమౌ మనము 2

కార్యభారము మోయుఁ
కాయంబును; వ్యవ
హారమునకు నింద్రి
యములు బూనుకొను. 3

కర్మానుగుణముగ
గలుగు నీ యఖిల
నిర్మాణమునగర్త
నిఖిలేశ్వరుండు. 4

అజ్ఞానియగు నరుం
డఖిలంబును తన
ప్రజ్ఞా జనితమంచు
ప్రబలగర్వియగు. 5

ప్రాజ్ఞునిదైనట్టి
ప్రజ్ఞకీశ్వరుని
యాజ్ఞ కారణమని
యరయుటే యొప్పు. 6

తన దేహ నిర్మాణ
మునకు దాగర్త
ననిచెప్ప నొప్పునే
యజునకునైన. 7

తన కల్పనముగాని
తనువునందున్న
మనసుమాత్రంబెట్లు
తన కల్పనయగు. 8

దేహనిర్మాణంబు
దేహవర్తనము
దేహచ్యుతియు; దేవ
దేవునాజ్ఞనగు. 9

మనసు యహంబుద్ధి
తనువాది సకల
మునుబనిసేయు నీ
శుని; నియమమును. 10

జరుగుచుండెడి దాని
నెఱుఁగుటొక్కటియె
నరయ జీవునిచేత
నైన కార్యంబు. 11

కాని; యజ్ఞానంబు
గప్ప జీవుండు
తానె కర్తనటంచు
దలపోయుచుండు. 12

వినుము; విక్షేపమ
విద్య యావరణ
మనునివి; తనరూపు
గనుపింపనీవు. 13

స్పష్టముగానుండ
ద్రష్ట్రుతదనకు
ద్రష్టతాననుటలో
తగదు సంశయము. 14

తెలియువాఁడు తనను
దెలియంగలేడు
తెలియు వానికివేఱు
తెలియఁబడునది. 15

తనకు దోఁచునదెల్ల
తానుగాఁబోదు
తనకు తా నెన్నఁడు
ద్రష్టగాఁబోఁడు. 16

దృశ్యములగు మనో
దేహేంద్రియములు
దృశ్యములను జూచు
దృక్కుకన్యములు. 17

నిజమరసితివేని
నీకుదోఁచెడిది
నిజముగా నెన్నఁడు
నీవుగాఁబోవు. 18

తనకు దృశ్యములగు
మనసును బుద్ధి
తనువు నింద్రియములు
తానుగాఁబోవు. 19

తనకు గోచరమగు
ధర్మమేదైన
తనదిగాదనుటయే
తత్త్వసారంబు 20

దృశ్యములను నిషే
ధింపఁగా మిగులు
దృశ్యభిన్నంబైన
దృక్కె చిదాత్మ. 21

నేననువృత్తిని
తానుగా నెఱుఁగు
ఆ నేనె దృశ్యము
గాని తానగును. 22

ధీతమముల మనో
దేహేంద్రియముల
నాత్మగా మదినెంచు
నజ్ఞుఁడౌ నరుఁడు, 23

తనువు నింద్రియములు
తమ మహాకృతియౌ
మనసునగాను; ధీ
యును నేనుగాను. 24

జననంబు మరణంబు
జరయును రుజయును
తమువునకేగాని
తనకు లేవరయ. 25

జ్ఞానయత్నేచ్ఛల
జ్ఞానమోహములు
మానావమానముల్
మనసు ధర్మములు. 26

కర్తృత్వమగు నహం
కార ధర్మంబు
భోక్తృత్వమును నహం
బుద్ధి ధర్మంబె. 27

తనదు ధర్మములుగా
గనుపించెడి సుఖ
మును దుఃఖమును నహ
మునకు ధర్మములు. 28

దృశ్యములను నిషే
ధింపఁగా మిగులు
దృశ్య విలక్షణు
దెలియుటే నిష్ఠ. 29

పరమ రహస్యంబు
పరమోత్తమంబు
పరతత్త్వమిది శ్రీని
వాసకృతంబు. ౩౦

తత్త్వనిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము

శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు

శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

15. జ్ఞాననిష్ఠా ప్రకరణము

అహమను పదముచే
నరయగా తన్ను
తన రూపమై సత్తు
తప్పకదోచు, 1

నీవను మాటకే
నిశ్చితార్థంబో
అదియను పదమున
కదియె యర్థంబు. 2

అగ్న్యాదులకుబోలె
యాత్మయందునను
ధర్మి ధర్మంబులు
తామభిన్నములు. 3

తాము భిన్నములౌట
ద్రష్టౄ దృశ్యములు
ద్రష్టయౌ యాత్మకు
తగదు దృశ్యతయు, 4

ఆత్మకభిన్నంబ
    రై ప్రకాశించు
ఆత్మ ధర్మము దృశ్య
    మై యుండదెపుడు. 5

ఆత్మ స్వరూపంబు
    నాత్మ ధర్మమును
ఆత్మ తదంశంబు
    లరయంగ లేవు, 6

ఆత్మధర్మము దృశ్య
    మై యుండరామి
దృశ్యమౌ ధర్మమా
    త్మ యేతరంబు, 7

సత్ స్వధర్మంబులు
    చిత్తును సుఖము
సత్తుకభిన్నముల్
    స్వగతాభిదములు. 8

పరమ సుఖ స్వరూ
    పంబయ్యుసత్తు
ఆవరించెడి దుఃఖ
    మన్యభావనల. 9

ఆత్మదర్శనమున
నాత్మ సుఖంబు
స్వస్థచిత్తముచేత
సాధకుండొందు. 10

అహము దయింపంగ
నయ్యె సంసార
మహాము నశించిన
నదియునశించు. 11

చిత్తును జడమును
జేరనేకముగ
జని మృతులాత్మ సం
జని తమ్ములయ్యె. 12

చిజ్జడంబులు రెండు
జేరనొక్కయెడ
నాత్మ బింబంబహా
మందు దోఁచుటయె. 13

చిత్ప్రతిబింబంబు
జేరగతన్ను
ఆత్మకై వడి బోధ
నహాము భాసించు. 14

చిత్తవృత్తులు సదా
చిత్సమంబులుగ
భాసించుచున్నవి
ప్రతిబింబముననె. 15

తెలియువాఁడను పేరు
గలదియై యహము
కర్తనేననుచు దా
గను ననాత్మకము. 16

చిత్తవృత్తులచేత
జేర్పంగబడిన
స్వాదుపిప్పలము నా
స్వాదించునహము. 17

నేను; నే ననుటచే
యే నేనుదోఁచు
నదియె భాసించు దా
నహము లేనపుడు. 18

అహములయించిన
నలయసత్తగుచు
యే నేనుదోఁచెడు
నానేనె తాను. 19

ఏ నేను దృశ్యమో
నానేనె జడము
ఘటపటాదికమట్లు
గనదగుదాని, 20

బుద్ధియు; నహమును
బోలి దృశ్యంబె
ఆహేతువున నయ్యె
దగునుజడంబు, 21

ప్రాణమింద్రియములు
వపువునుమనము
వేద్యతజడములై
విలసిల్లుచుండు. 22

చిత్తుసత్తేయగు
సత్తెయా ప్రియము
తద్విరుద్ధములుగా
దనరు నన్యములు. 23

తన రూపముగ చిదా
త్మను జూడవలయు
విడువనో నితరమ
ప్రియమసజ్జడము. 24

రుద్ధమో మదిచేత
    శ్రద్ధతో జేయ
నాత్మచింతనకబ్బు
    ననురూపఫలము. 25

ఆత్మ సంస్థితి మది
    నభ్యసింపనగు
చెదరెనేని మనంబు
    చేరు బాహ్యంబు. 26

కారణాత్మనువీడి
    కదలిబాహ్యమున
కరుదెంచుధీ జేయు
    నన్యచింతనము. 27

ఆత్మనుండి వెలికి
    నరుగు చిత్తమును
మరలించి యాత్మలో
    మరలజేర్పనగు. 28

కామభోగములందు
    యేమనంబునకు
వ్యాప్తియుండునో దాని
    వారింపవలయు. 29

కామమటు లయంబు
కడు పనర్థకము
కాన చిత్తలయంబు
గానీయరాదు. 30

చిత్తము; లయమును
జెందు సుషుప్తి
అది నిగ్రహాంబున
నలయమైయుండు. 31

అలయసిద్ధికి మది
నభ్యసింపనగు
నలయమనంబున
కాత్మగమ్యంబు. 32

లయమునుండి మదిని
స్వయముగాలేపి
ఆత్మయందున జేర్చ
నగు దానినంత. 33

ఆత్మదర్శనమున
నాత్మలోనున్న
స్థిరమైనమనమది
చెదరదెన్నటికి. 34

అహాములేనిది విల
యంబునొందనిది
నైన చిత్తమెసంవి
దైక్యంబుగలది. 35

స్వప్న నిద్రలులేని
స్వస్థచిత్తంబె
సర్వోత్తమంబైన
సత్తపః ఫలము. 36

స్వప్న సుషుప్తులు
జననంబులేని
మనమదిబొందును
తన నిజ రూపు. 37

స్వాత్మబోధకసూక్తి
జాలకమిద్ది
శ్రీనివాస కృతంబు
చిదుపదేశంబు. 38

జ్ఞాననిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

16. ఆత్మనిష్ఠా ప్రకరణము

నేను నేననిదోచు
నే నెవ్వఁడనని
తాను తన్వెదుకంగ
తనరూపుదోచు. 1

దృష్టికి ద్రష్టయౌ
దృక్కె చిదాత్మ
దృష్టి సాధనమున
దృక్కుఁగన్పట్టు. 2

బుద్ధీంద్రియంబుల
పోకడనుడుప
శ్రద్ధాన్వితునకబ్బు
శుద్ధాత్మదృష్టి. 3

చిత్తంబు నిల్పక
జేజేలకైన
చిత్తునఁ జిత్తంబు
జేర్పంగరాదు. 4

జ్వరపీడితుండల
శర్కరనట్లు
విరతి విహీనుండు
విమలునివిడుచు. 5

శుద్ధదర్పణమట్లు
శోభిల్లకున్న
బుద్ధికంతర్దృష్టి
బోదలదెన్నటికి. 6

సూక్ష్మమౌ మదిమును
సూక్ష్మదర్శనులు
సూక్ష్మాతి సూక్ష్మమౌ
శుద్ధాత్మగనిరి. 7

బుద్ధి సూక్ష్మాకృతి
బోదలదేని వరి
శుద్ధమౌ నీయాత్మ
శోధింపబడదు. 8

నిద్రయు స్మరణంబు
నిత్యాత్మనిష్ఠ
భద్రతకునుగూర్చు
భయమునిజంబు. 9

ఆహామ పేతకమగు
యాత్మ సంస్థి
మోహనిద్రాజ్ఞాన
మూఢాదులడ్డు. 10

ఆత్మాచలంబెక్క
నరుగుటకొక్క
స్వాత్మప్రబోధ వి
జ్ఞానమే మెట్టు. 11

వినుతాత్మనిష్ఠను
విసువులేకుండ
మనుజుఁడనుష్ఠింప
మునుకొనుకొఱకు. 12

మాననీయంబైన
మహితాత్మనిష్ఠ
శ్రీనివాసుఁడు జెప్పె
చిత్తు సాధనము. 13

ఆత్మ నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

17. సహజ నిష్ఠాప్రకరణము

తాను లేకున్న దా
　　ద్రష్ట యెట్లగును
తానెన్న తనరూపు
　　దాస్వస్థుఁడగును. 1

తనువుకు ద్రష్టయై
　　తానున్న యెడల
తను తాపమెన్నఁడు
　　తనకుండబోదు. 2

మనసుకు ద్రష్టయై
　　మరువకయున్న
మనసు చలించదు.
　　తన తావునుండి. 3

నేనను వృత్తిని
　　నిష్ఠతోనరయు
నేననునదియె వ్య
　　స్థానమునబడు. 4

మరపును నిద్రను
మఱువకయున్న
స్థిరమైన నిలుకడ
జేకురు నిజము॥ 5

ద్రష్టృత బుట్టునా
స్థానము వెదుక
స్వస్థలంబున గల్గు
సంస్థితి దనకు 6

స్వస్థితిగనియుచ్చ
సంస్థితియందు
స్వస్థతం బడసిన
బనిలేని వాఁడు॥ 7
సహజసంస్థితికి నీ
సాధనక్రమము
మహిశ్రీనివాసుండు
మహితమార్గమనె॥ 8

సహజనిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

18. అనుభూతి నిష్ఠాప్రకరణము

నేను దేహముగాను
కానింద్రియములు
నేను సద్రూపుండ
నేను చిద్ఘనుండ ॥ 1

నేను ప్రాణముగాను
నేబుద్ధిగాను
నేను సద్రూపుండ
నేను చిద్ఘనుండ ॥ 2

నేనహంకృతిగాను
నేగాన విద్య
నేను సద్రూపుండ
నేను చిద్ఘనుండ ॥ 3

నేను కర్తనుగాను
నే భోక్తగాను
నేను సద్రూపుండ
నేను చిద్ఘనుండ ॥ 4

నాకు జన్మము లేదు
నాకు లేను స్మృతి
నాకు లేదు భయంబు
శోకము లేదు, 5

నాకు మోహము లేదు
నాకు లేదు రుజ
కాదు పిపాస లే
దాకలి లేదు॥ 6

నే నిర్వికారుండ
నే నిశ్చలుండ
నేను నిర్గుణుఁడను
నే నసంగుండ ॥ 7

నే నవ్యయుండను
నేను వ్యాపకుఁడ
నేను నిర్మముఁడను
నేను నిర్మలుఁడ॥ 8

నే నిరవద్యుండ
నేను నిత్యుండ
నే నఖండుండను
నే నిరంజనుఁడ ॥ 9

నే నద్వితీయుండ
నే ననంతుండ
నే నిత్యసత్యుండ
నే నిరామయుఁడ ॥ 10

నేనె పరంజ్యోతి
నే పరాత్పరుఁడ
నేను నిర్దుఃఖుండ
నే చిన్మయుఁడ ॥ 11

నిరతిశయసుఖుండ
పురుషోత్తముఁడ
పరమాత్ముఁడను నేను
ప్రత్యగాత్ముండ ॥ 12

సర్వకారణుఁడ నే
సర్వసముండ
సర్వసాక్షిని నేను
సర్వగతుండ ॥ 13

అప్రమాణుండ నే
నద్వితీయుఁడ
అప్రమేయుండ నే
నాగమోక్తుండ ॥ 14

నేను నిర్ద్వంద్వుండ
నేను నిష్క్రియుఁడ
నేను నిర్ముక్తుండ
నే జ్ఞానఘనుఁడ ॥ 15

తన నెఱిఁగినవాని
యనుభూతి నిష్ఠ
యని శ్రీనివాసుండు
వినిపించెదీని ॥ 16

అనుభూతి నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచయింపఁబడిన అనుష్ఠానదర్శనము సమాప్తము

ఓం తత్సత్